مشاوره تحصیلی هیوا

تخصصی ترین سایت مشاوره کشور

مشـاوره تخصصی ثبت نام ، انتخاب رشته و برنامه ریزی

آزمون دکتری وزارت علوم و بهداشت

برای ورود به صفحه مشاوره آزمون دکتری کلیک کنید

تماس با مشاور تحصیلی آزمون دکتری

۹۰۹۹۰۷۱۷۸۹

تماس از تلفن ثابت

کد کنترل

115

E

115E

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

دفترچهٔ شمارهٔ (۱)
صبح جمعه
۹۸/۱۲/۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی دورهٔ دکتری (نیمه‌متمرکز) ـ سال ۱۳۹۹

رشتهٔ تاریخ ـ تاریخ ایران بعد از اسلام ـ کد (۲۱۲۲)

تعداد سؤال: ۹۰ — مدت پاسخ‌گویی: ۱۲۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شمارهٔ سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شمارهٔ	تا شمارهٔ
۱	مجموعه دروس تخصصی: تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار ـ تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی ـ مباحث نظری و روش تحقیق و منبع شناسی تاریخ ایران	۹۰	۱	۹۰

استفاده از ماشین‌حساب مجاز نیست.

این آزمون نمرهٔ منفی دارد.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

۱۳۹۹

*** داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، به‌منزلهٔ عدم حضور شما در جلسهٔ آزمون است.**

اینجانب ..... با شمارهٔ داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان‌بودن شمارهٔ صندلی خود را با شمارهٔ داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ‌نامه و دفترچهٔ سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچهٔ سؤالات و پائین پاسخ‌نامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

۱- **«جبال» از نظر جغرافیایی به کدام منطقه اطلاق می‌شد؟**

۱) بخشی از غرب مازندارن و شرق گیلان به شمار می‌رفت.

۲) منطقه‌ای بین کرمانشاه تا اصفهان را دربرمی‌گرفت.

۳) منطقه‌ای بین ری و اصفهان با مرکزیت قم بود.

۴) منطقه‌ای در شرق ایران با مرکزیت غزنه بود.

۲- **کدام مورد از جمله ویژگی‌های اجتماعی دورهٔ آخر سامانیان در ماوراءالنهر و خراسان است؟**

۱) رشد شهرها در مقابل زوال مناطق روستایی و مهاجرت روستاییان به شهرها و بروز پدیده فراوانی کارگر در شهرها

۲) بروز تعارض اجتماعی در جامعه ماوراءالنهر ناشی از درگیری‌های سیاسی و نظامی بین دولت‌های کوچک محلی

۳) تشدید اختلافات دینی و مذهبی در جامعه ناشی از افزایش مهاجرت‌ها و تغییرات بافت جمعیتی در شهرها و روستاها

۴) کاهش املاک موقوفه و عام‌المنفعه و در نتیجه تضعیف توانمندی حکومت از ارائه خدمات اجتماعی و بهداشتی به جامعه

۳- **حملهٔ اسماعیل اول سامانی به طراز در سال ۲۸۰ ق. در راستای کدام سیاست خارجی سامانیان بود؟**

۱) تهدید قلمرو عمرو لیث صفاری از طریق دور زدن حدود شرقی صفاریان و ورود به منطقه بلخ

۲) گسترش اسلام در حدود شرقی و استمرار فتوح یزید بن مهلب و قتیبه ابن مسلم در ماوراء سیحون

۳) مقابله با تهاجم قراختائیان در حدود شرقی از طریق ایجاد پایگاه‌های نظامی در طراز و ماوراء سیحون

۴) تقویت مرزهای سامانی در حدود شرقی برای مقابله با هجوم‌های احتمالی ترکان و تحکیم نفوذ در ماوراءالنهر

۴- **مهم‌ترین اقدام نصر بن احمد، امیر سامانی که موجب سقوط سیاسی وی شد، کدام بود؟**

۱) توجه بیش‌ازحد به رباط‌های مرزی ماوراءالنهر

۲) همراهی با تبلیغات و فعالیت علنی اسماعیلیان

۳) کنار نهادن علما و اهل علم از دیوان

۴) جذب و به‌کارگیری ترکان در سپاه

۵- **نتایج نبرد کتر در سال ۳۹۸ ق. چه تأثیری بر اوضاع سیاسی ماوراءالنهر و خراسان نهاد؟**

۱) زمینه اتحاد غزنویان و قراخانیان را فراهم آورد و رود جیحون به‌عنوان سرحد طرفین تعیین شد.

۲) موجب توجه قراخانیان به بخارا و مناطق مرکزی ماوراءالنهر شد، در نتیجه زمینه سقوط سامانیان فراهم گردید.

۳) موجب تحلیل توان نظامی و سیاسی قراخانیان شد و تا حد بسیاری امنیت خراسان را برای غزنویان، تامین کرد.

۴) زمینه استقرار سلجوقیان در ماوراءالنهر در حدود بخارا فراهم شد. در نتیجه این اقدام زمینه شکست غزنویان در دندانقان مهیا گردید.

۶- **با زوال بویهیان و قدرت‌گیری القادر بالله عباسی، کدام مذهب به عنوان مذهب رسمی خلافت اعلام گردید؟**

۱) حنفی ۲) حنبلی ۳) شافعی ۴) مالکی

۷- **رویداد فتح بغداد توسط آل‌بویه، در سیاست خارجی سامانیان چگونه تفسیر شد؟**

۱) حضور قدرت شیعی میانه‌رو آل‌بویه در بغداد برای سامانیان قابل تحمل‌تر از تهدید فاطمیان بود.

۲) استقرار آل‌بویه در بغداد می‌توانست مانع شکل‌گیری یک قدرت سنی توسط امرای ترک بغداد شود.

۳) آل‌بویه را عامل مؤثر برای حفاظت از بغداد و خلافت عباسی در برابر امرای آل‌حمدان تلقی می‌کردند.

۴) آل‌بویه را عامل مؤثر در تحدید قدرت فزاینده امرای ترک در بغداد و نفوذ آنان بر خلافت عباسی تلقی می‌کردند.

۸- **غزنویان از حیث خاستگاه اجتماعی متعلق به کدام دسته از قبایل ترک بودند؟**

۱) خلج ۲) اوغوز ۳) قپچاق ۴) قارلوق

۹- **کدام گزینه درباره وزارت ابوالفضل بن عمید نادرست است؟**

۱) ابن عمید در سپاهی‌گری از قدرت فرماندهی فوق‌العاده برخوردار بود.

۲) کناره‌گیری ابن عمید از وزارت عزالدوله، سلطنت او را در سراشیبی سقوط قرار داد.

۳) اختلاف‌نظر زیادی بین برنامه‌های ابن عمید و دیدگاه‌های رکن‌الدوله وجود داشت.

۴) عضدالدوله اقدامات او را در حکم الگویی صحیح و موفق برای کشورداری در فارس به اجرا گذاشت.

۱۰- **کدام گزینه دربارهٔ «ابوالوفاء بوزجانی» نادرست است؟**

۱) کتاب المجسطی مهم‌ترین اثر اوست که به دنباله‌روی از بطلمیوس نگارش یافته است.

۲) برخی از دانشمندان مغرب زمین، وی را کاشف پدیدهٔ اختلاف سوم ماه موسوم به واریاسیون می‌دانند.

۳) دانشمند و ادیب برجسته‌ای بود که بر اشکالات ادبی و فلسفی ابوعلی مسکویه در کتاب الهوامل و الشوامل پاسخ داد.

۴) به سبب پژوهش‌ها و نوآوری‌های فراوان در حوزه هندسه و ریاضیات از سوی معاصرانش به «حاسب» و «مهندس» معروف شد.

۱۱- **واضع «اقلام سته» چه کسی است؟**

۱) ابن مقله ۲) ابن عباد ۳) ابن بواب ۴) ابن فرات

۱۲- **منظور از «تدبیرات میراثی» چیست؟**

۱) نوعی مالیات فوق‌العاده که در شرایط اضطرار توسط حکمران یزد از اصناف دریافت می‌شد.

۲) اقدامات فرمانروای کرمان جهت جلوگیری از پیشروی شن‌های روان و نابودی مزارع و باغات شهر اجرا شد.

۳) نوعی انحصارگرایی حکمران اصفهان در قبال پرداخت کمک‌های مالی، زارعان را مجبور به فروش تولیدات خود می‌کرد.

۴) برنامه اتابک فارس برای اخذ مال از توانگران به منظور جبران کسری مخارج سپاه و دستگاه سلطنت به اجرا درآمد.

۱۳- **منظور از «مقاطعه» در دورهٔ سلجوقیان چیست؟**

۱) خراجی که به‌وسیله مساحه تعیین می‌شد و ابتدای هر سال شمسی وصول می‌شد.

۲) نوعی مالیات که جهت تأمین هزینه لشکر و تدارک تجهیزات جنگی دریافت می‌شد.

۳) نوعی مالیات‌بندی که براساس آن قسمتی از مالیات‌ها به جنس و قسمت دیگر به نقد اخذ می‌شد.

۴) شیوه دریافت مالیات که براساس آن حکمران نیمی از مالیات مقرره را پیش از فرا رسیدن موعد آن دریافت می‌کرد.

۱۴- **«مؤامره» در دورهٔ سلجوقیان به کدام معنا به کار می‌رفت؟**

۱) اثر مخصوص درج حوالجات و برات‌های صادره والیان بود.

۲) سند معامله‌ای که نشانگر مبلغ مقاطعه مقاطعه‌کار عایدات بود.

۳) مخارج منظمی که به باسقاقان (ماموران عایدات ولایتی) داده می‌شد.

۴) مفهومی حقوقی که در امور نزاع بین قبایل بر سر مراتع کاربرد داشت.

۱۵- شکل‌گیری سکونتگاه‌های شهری و روستایی در خوارزم بیشتر تابع کدام عوامل بود؟

۱) جریان رود سیحون و تهاجم اقوام بیابانگرد

۲) جریان نهرهای انشعابی از جیحون و راه تجاری

۳) شن‌های روان بیابان‌های قره‌قوم و دریای خوارزم

۴) وجود موانع طبیعی در برابر دشمنان و حاصلخیزی خاک

۱۶- نبرد «ده سین»اصفهان بین جلال‌الدین خوارزم‌شاه و سپاه مغول کدام پیامد را داشت؟

۱) ضعف فرماندهی نظامی مغولان را پس از مرگ چنگیز نشان داد.

۲) روند تثبیت قدرت سلطان را با چالشی جدی روبه‌رو ساخت و روند نزولی قدرت سلطان را تسریع بخشید.

۳) به غارت اصفهان توسط سپاه شکست خورده خوارزم‌شاهی انجامید که هرگونه امید مردم عراق عجم را از آن‌ها از بین برد.

۴) نیروهای پراکنده خوارزم‌شاهی به اتحادی شکننده و اجباری روی آوردند که غیاث‌الدین و جلال‌الدین محور این اتحاد بودند.

۱۷ سیاست سلطان جلال‌الدین خوارزم‌شاه در قبال خلافت عباسی چه بود؟

۱) تلاش سلطان در عقب‌نشینی از شرق بغداد و اعزام سفیر جهت اعلام حُسن نیت به بغداد زمینه نزدیکی او با المستنصر بالله را فراهم ساخت.

۲) سلطان با درک این که خلیفه الناصرلدین‌الله در تحریک مغولان برای حمله به ایران نقش داشت، در هیچ مرحله‌ای از دشمنی با خلافت دست برنداشت.

۳) سلطان علیرغم درک ضعف خلافت ناشی از انتقال قدرت، به اتخاذ سیاست همگرایی همت گماشت.

۴) سلطان خلافت را به دلیل تعرضات منطقه‌ای و حمایت از دشمنان خوارزم‌شاهی تهدید می‌کرد.

۱۸- چرا حکومت‌های مسلمان جنوب قفقاز، جلال‌الدین خوارزم‌شاه را به چشم یک رهایی‌بخش می‌نگریست؟

۱) جلال‌الدین خوارزم‌شاه با لشکرکشی به ماوراء ارس، حاکمیت خلافت را در این منطقه تضعیف نمود.

۲) جلال‌الدین خوارزم‌شاه با حاکمیت در آذربایجان و حمله به گرجستان، حکومت‌های مسلمان جنوب قفقاز را از تجاوزات گرجیان رهاند.

۳) جلال‌الدین خوارزم‌شاه با لشکرکشی به ماوراء ارس، از حکومت‌های مسلمان جنوب قفقاز در برابر تهاجم مغولان صیانت کرد.

۴) جلال‌الدین خوارزم‌شاه با حمله به آذربایجان و ساقط کردن حکومت اتابکان آذربایجان، زمینهٔ استقلال محلی حکومت‌های مسلمان جنوب قفقاز را فراهم نمود.

۱۹- موضع صلیبیون بیت المقدس به هنگام محاصره آن توسط صلاح‌الدین ایوبی چه بود؟

۱) آنان با پرداخت فدیه در قبال آزادی خود، شهر را بدون مقاومت تسلیم کردند.

۲) صلیبیون با آگاهی از اقدامات انتقام‌جویانه صلاح‌الدین، مشی مقاومت را انتخاب کردند.

۳) مردم شهر به دو دسته طرفداران مقاومت و تسلیم تقسیم شدند و این دو دستگی سقوط شهر را فراهم ساخت.

۴) مسیحیان کاتولیک به دلیل همراهی با خواسته‌های صلاح‌الدین در شهر باقی ماندند اما ارتدوکس‌ها اخراج شدند.

۲۰- کدام گزینه درباره زنان ایرانی متنفذ دوره ایلخانی نادرست است؟

۱) بی‌بی ترکان دختر قطب‌الدین محمد با روحیه مردانه‌اش در زندگی خصوصی دچار ناکامی و در حیات سیاسی‌اش از سرآمدان درگیری‌های محلی کرمان بود.

۲) آبش خاتون عروس هلاکو با این‌که مسلمان بود ولی به رسم مغولان تدفین گردید و رسوم اسلامی در موردش رعایت نشد.

۳) ترکان خاتون زوجهٔ سعدبن‌ابوبکر حکمران فارس با کمک هلاکو نقش مخربی در تحولات سیاسی فارس ایفا کرد.

۴) قتلغ ترکان زن متشخص و عابده‌ای بود که اوقافی در فارس به‌نام عصمتیه جهت کمک به عرفا تخصیص داد.

۲۱ قاضی القضات کل ایران در دوره سلطنت الجایتو ایلخان مغول، که در دوران او مناظرات و مجادلات مذهبی به‌ویژه بین مذاهب شافعی و حنفی شدت گرفت، کدام‌یک از شخصیت‌های زیر بود؟

۱) صدر جهان بخارائی ۲) سعدالدین ساوجی

۳) جمال‌الدین حسن بن مطهر حلی ۴) خواجه نظام‌الدین عبدالملک مراغه‌ای

۲۲- کدام گزینه در مورد اصطلاح «ساوری» نادرست است؟

۱) معادل فارسی آن پیشکش است که به‌صورت اجباری از رعایا و دیوانیان برای سلطان به مناسبت‌های خاص گرفته می‌شد.

۲) مالیاتی بود که برای تأمین مخارج و پرداخت هزینه مسافرت عمّال حکومتی از مردم به‌صورت اجباری اخذ می‌شد.

۳) مترادف آن «حق یام» بود که برطبق آن رعیّت موظف به تأمین هزینه اسب‌های مأموران دولتی بودند.

۴) به معنی مالیات سرانه بود که اقلیت‌های دینی و غیرمسلمان مجبور به پرداخت آن بودند.

۲۳- مهم‌ترین رویداد در دورهٔ ایلخانی گیخاتو در روابط با اردوی زرین، کدام است؟

۱) شکل‌گیری اتحادیه نظامی ایلخانان و گرجی‌ها علیه اردوی زرین

۲) شکست اردوی زرین و پایان ادعاهای ارضی آنان

۳) شکست ایلخانان و پایان ادعاهای ارضی آنان

۴) برقراری صلح میان ایلخانان و اردوی زرین

۲۴ کدام ایلخان با انتصاب سیدتاج‌الدین ابوالفضل به منصب نقابت، در اداره امور جامعه مذهبی شیعیان دخالت کرد؟

۱) غازان خان ۲) احمد تگودار ۳) الجایتو ۴) ابوسعید بهادر خان

۲۵- در اندیشه حروفیان «مثل اعلی» و «جوامع الکلم» در مورد کدام پیامبران الهی به‌کار رفته است؟

۱) حضرت محمد، حضرت نوح ۲) حضرت عیسی، حضرت محمد

۳) حضرت آدم، حضرت موسی ۴) حضرت ابراهیم، حضرت موسی

۲۶- «حدیقة السعداء» ترجمه چه کتابی و توسط چه کسی به ترکی ترجمه شده است؟

۱) روضة‌الشهداء ـ فضولی بغدادی ۲) زادالمسافرین ـ محمد اسفزاری

۳) حدیقةالحقیقه ـ صادقی کتابدار ۴) بهارستان ـ علیشیر نوایی

۲۷- بنابر«قانون حسن پادشاه» مالیاتی که بر اساس تعداد بار اجناس بدون در نظر گرفتن کیفیت بار در دروازه شهر اخذ می‌شد چه نام داشت؟

۱) باج شوارع ۲) مالیات مراعی ۳) رسم بوّابی ۴) رسوم شهری

۲۸- کدام گزینه دربارهٔ ویژگی‌های کلی تیول در دورهٔ پیشا صفوی نادرست است؟

۱) تیول موروثی نبود. ۲) تیول از پرداخت مالیات معاف بود.

۳) اعطای تیول مدت‌دار بود. ۴) تیول در ازای ارائه بعضی خدمات واگذار می‌شد.

۲۹- «قاز» یا «قازبکی» در دورهٔ صفوی به کدام معنا به‌کار می‌رفت؟

۱) نام منصبی در حوزه امور مالی بود.
۲) نام آلت نجومی بود.
۳) نوعی مالیات بود.
۴) نوعی سکه مسی بود.

۳۰- براساس کدام معاهده، دولت عثمانی در تاریخ ۱۰۲۲ ق. از هرگونه ادعایی نسبت به آذربایجان، کردستان، لرستان و خوزستان صرف‌نظر کرد؟

۱) معاهده کردان
۲) معاهده دوم استانبول
۳) معاهده اول استانبول
۴) معاهده قصر شیرین

۳۱- کدام معاهده صلح میان صفویان و عثمانیان، نقطه عطفی در روابط بین ایران و عثمانی به شمار می‌رود و به موجب آن تکلیف سرزمین‌هایی که سال‌ها مورد اختلاف دو قدرت بود، تعیین گردید؟

۱) معاهده بغداد
۲) معاهده آق تپه
۳) معاهده اول استانبول
۴) معاهده قصر شیرین

۳۲- از نظر برخی صفوی پژوهان، مقام «وکیل در» در دورهٔ شاه اسماعیل با چه هدفی ایجاد شد؟

۱) ریشه در دیوان‌سالاری حکومت سلف آنان یعنی آق‌قویونلوها داشت.
۲) ریشه در باورهای صوفیانه قزلباش داشت و با تاکید آن‌ها به‌وجود آمد.
۳) کوششی برای پرکردن شکاف بین جنبه‌های دین‌سالارانه و دیوان‌سالارانه حکومت بود.
۴) به دلیل کم سن و سالی اسماعیل و برای مراقبت از حکومت نوپای صفوی ایجاد شد.

۳۳- قیام «غریب شاه» در دورهٔ کدام پادشاه و در کدام منطقه اتفاق افتاد؟

۱) سلطان محمد خدابنده ـ تنگستان
۲) شاه عباس ـ مازندران
۳) نادر ـ خراسان
۴) شاه صفی ـ گیلان

۳۴- چرا نادر مصمم بود با کمک آلتون در دریای خزر نیروی دریایی درست کند؟

۱) برای رفع حملات روس‌ها به سواحل جنوبی دریای خزر
۲) برای اختلال در رفت و آمد کشتی‌های جنگی و تجاری روسیه
۳) می‌خواست انحصار بازرگانی روسیه را در دریای خزر از میان بردارد.
۴) روس‌ها از مخالفان نادر حمایت کرده و فراریان را در روسیه پناه داده بودند.

۳۵- طوایف «بگله»، «هزاره» و «خراجی» کدام قوم یا قبیله را در تاریخ ایران شکل دادند؟

۱) زند
۲) لُر
۳) کُرد
۴) افغان

۳۶- یکی از کوشش‌های مهم نوسازانهٔ عباس میرزا در اخذ تمدن جدید که در آثار تاریخ‌نویسان دورهٔ او بازتاب نیافته است، کدام مورد می‌باشد؟

۱) آبله‌کوبی در تبریز و مقابله با بیماری‌های مسری
۲) دعوت از صنعت‌گران اروپایی برای سفر به ایران
۳) درخواست از دیپلمات‌های ایرانی برای تأمل در راز پیشرفت اروپا و گزارش آن به دولت ایران
۴) انتشار فراخوان در روزنامه‌های لندن برای دعوت از مهاجران اروپایی به قارهٔ آمریکا برای اقامت در ایران همراه با تسهیلات گوناگون

۳۷- اصلاحات عدلیه که شامل چهار مجلس و محکمه و برخی برنامه‌های اصلاحی جدید بود، توسط چه کسی و در کدام دوره به ظهور رسید؟

۱) امیرکبیر ـ ناصری
۲) محمدعلی فروغی ـ مشروطه
۳) میرزا حسین‌خان سپهسالار ـ ناصری
۴) میرزا حسین‌خان مشیرالدوله ـ مشروطه

۳۸- هم‌زمان با مشروطه اول (۱۸۷۶ م.) و مشروطه دوم (۱۹۰۸) عثمانی، کدام‌یک از دولتمردان زیر به‌ترتیب به‌عنوان سفیر ایران در اسلامبول به انجام خدمت می‌پرداختند؟

۱) میرزا احمد خان خویی ـ اسدالله ناظم‌الدوله

۲) میرزا محسن خان معین‌الملک ـ میرزا رضا ارفع

۳) حسنعلی امیرنظام گروسی ـ محمود احتشام السلطنه

۴) میرزا جعفر قلی خان مشیرالدوله ـ میرزا حسین خان مشیرالدوله

۳۹- کدام گزینه از مهم‌ترین عوامل خارجی همگرایی روس و انگلیس در انعقاد قرارداد ۱۹۰۷ به‌شمار می‌رود؟

۱) جلوگیری از نفوذ دولت عثمانی

۲) مقابله با گسترش و نفوذ فرانسه در ایران

۳) مقابله با نفوذ قدرت نوظهور آمریکا در ایران

۴) احساس خطر مشترک روس و انگلیس از گسترش نفوذ آلمان در ایران

۴۰- کدام‌یک از نمایندگان آذربایجان در مجلس اول شورای ملی در حادثه حملهٔ محمدعلی شاه و قزاق‌های روس به مجلس در پی مقاومتی تحسین‌برانگیز به شهادت رسید؟ (تیرماه ۱۲۸۷ ش)

۱) میرزا ابراهیم آقا ۲) محمدآقا حریری

۳) صادق مستشارالدوله ۴) میرزا ابراهیم‌خان شرف‌الدوله

۴۱- طرح تشکر و قدردانی ملت ایران از ستارخان سردار ملی و سایر مجاهدان آذربایجان به خاطر جانبازی و فداکاری در راه آزادی و مشروطیت ایران در کدام دوره مجلس شورای ملی به تصویب نمایندگان رسید؟

۱) مجلس چهارم ۲) مجلس سوم ۳) مجلس دوم ۴) مجلس اول

۴۲- کدام گزینه دربارهٔ هدف اصلی تشکیل «پلیس جنوب S.P.R » درست است؟

۱) انگلیسی‌ها به‌منظور مقابله با تهدیدها علیه چاه‌های نفت خوزستان آن را به‌وجود آوردند.

۲) پلیس جنوب سازمانی جاسوسی بود که انگلیسی‌ها در جنگ اول علیه آلمانی‌ها و عثمانی‌ها ایجاد کردند.

۳) انگلیسی‌ها برای مقابله با تهدیدها و حملات ایلات و طوایف جنوب به منافع انگلستان در بندرعباس ایجاد کردند.

۴) انگلیسی‌ها آن را در فارس برای جلوگیری از عملیات مأمورین آلمانی در جنگ اول جهانی و حفظ امنیت جنوب ایران تأسیس کردند.

۴۳- علت فوری مهاجرت نمایندگان مجلس سوم شورای ملی به قم که بعدها به «سفر مهاجرت» مشهور شد چه بود؟

۱) تهدید روس‌ها به تصرف پایتخت و پایان دادن به تحرکات آلمان‌ها در ایران

۲) اعلان جنگ به متفقین و اتحاد با آلمان و عثمانی

۳) دفاع از بی‌طرفی ایران در جنگ جهانی اول

۴) تشکیل یک دولت مستقل ملی

۴۴- مشاوران جوان و نوگرای کارتر برای رفع نگرانی مردم آمریکا در حوزهٔ سیاست خارجی و به‌طور مشخص دربارهٔ کشورهایی مانند ایران چه شعاری می‌دادند؟

۱) توقف فروش اسلحه ۲) نه ویتنام، نه پینوشه ۳) دیپلماسی شفاف ۴) حقوق بشر

۴۵- نظریه «انقلاب‌های سه‌گانه» به معنای «انقلاب در تشکیلات سیاسی، انقلاب در عقاید و افکار و انقلاب در قلمرو ادبیات» را چه کسی مطرح کرد؟

۱) احمد کسروی ۲) داریوش شایگان

۳) حسین کاظم‌زادهٔ ایرانشهر ۴) سیدحسن تقی‌زاده

۴۶- استدلال دولت ایران در دفاع از لغو کاپیتولاسیون در ابتدای دورهٔ رضاشاه چه بود؟

۱) دفاع از جایگاه و هویت ایرانیان در برابر اتباع خارجی

۲) تصویب قانون مدنی ایران و پایه‌گذاری عدلیهٔ جدید

۳) مخالفت با برتری اتباع کشورهای غربی

۴) دفاع از برابری پیروان مذاهب مختلف

۴۷- مفهوم «تحت‌الحمایگی مستور» را کدام شخص دربارهٔ قرارداد ۱۹۱۹ ایران و انگلیس به‌کار برده است؟

۱) جواد شیخ‌الاسلامی ۲) مهدی‌قلی‌خان هدایت

۳) عبدالله مستوفی ۴) شاپور رواسانی

۴۸- رضاشاه در جریان مذاکرات مربوط به تجدیدنظر در قرارداد دارسی با کدام‌یک از نمایندگان انگلیس شخصاً مذاکره کرد؟

۱) سر جان کدمن ۲) سر پرسی کاکس

۳) سر پرسی لورین ۴) سر ریدر بولارد

۴۹- مهم‌ترین تشکل سازمان‌یافته در مخالفت با دولت کودتا و دفاع از آرمان‌های نهضت ملی چه بود؟

۱) حزب ایران ۲) راه مصدق

۳) جبههٔ ملی دوم ۴) نهضت مقاومت ملی

۵۰- قانون دسته‌بندی مقامات بلندپایه کشور (براساس الف. ب. ج) جهت تصفیه احتمالی در کدام مجلس و کابینه نخست‌وزیر تصویب شد؟

۱) چهاردهم ـ قوام ۲) پانزدهم ـ ساعد

۳) شانزدهم ـ رزم آرا ۴) پانزدهم ـ حکیمی

۵۱- کدام گزینه دربارهٔ رابطه دولت هژیر و مجلس نادرست است؟

۱) مخالفان هژیر در مجلس، دولت او را به‌عنوان نخست‌وزیر تحمیلی مردود می‌شمردند.

۲) فشار ناشی از انتقادها و استیضاح‌های پی‌درپی دولت توسط مجلس، مجالی برای اقدام مؤثر نمی‌داد.

۳) هژیر از پشتیبانی صوری اکثریت بزرگ در مجلس برخوردار بوده اما از حمایت اکثریت واقعی بی‌بهره بود.

۴) مجلس علی‌رغم رویکرد انتقادی در قبال دولت هژیر، برنامه پیشنهادی دولت و موردنظر شاه را جهت تجدیدنظر در قانون اساسی تصویب کرد.

۵۲- کسروی، اصطلاحاتی چون «کمپانی خیانت» و «دسته بدخواهان» را دربارهٔ چه کسانی به‌کار برده است؟

۱) سیاست‌مدارانی که در شرایط متعارضی چون مشروطه و استبداد همواره در مصدر امور بودند.

۲) هواداران روس و انگلیس در صحنهٔ سیاسی ایران

۳) سیاست‌مداران همدست روحانیت

۴) روحانیت ایران

۵۳- کابینه سهیلی در سال ۱۳۲۲ با چه مسئله‌هایی روبه‌رو بود؟

۱) چاپ اسکناس‌های مورد نیاز متفقین، اختصاص منصب وزارت جنگ به خودش و واکنش منفی شاه

۲) خودداری از توقیف روزنامه‌های افشاءکننده مسائل شخصی خاندان سلطنتی، پیشنهاد کاهش بودجه نظامی

۳) انحلال مجلس سیزدهم و برگزاری انتخابات جدید، کارشکنی شاه در برنامه‌های سهیلی به‌دلیل تردید در وفاداری او به سلطنت

۴) افزایش مخالفت‌های حزب توده با کابینه، پیشنهاد پنهانی واگذاری امتیاز نفت در مناطق جنوب غربی به شرکت نفتی استاندارد واکیوم

۵۴- نظریه «ناسیونالیسم بی‌جاساز» توسط کدام شخصیت مطرح شده است؟

۱) داریوش آشوری ۲) ابراهیم توفیق ۳) جواد طباطبایی ۴) رضا ضیاء ابراهیمی

۵۵- نظریه «شبه مدرنیسم مطلقه» را کدام شخصیت مطرح کرده است؟

۱) تورج اتابکی ۲) کاظم علمداری ۳) محمدعلی کاتوزیان ۴) آرامش دوستدار

۵۶- نظریه «استبداد منور» نخستین‌بار در کدام نشریه مطرح شده است؟

۱) مجله کاوه ۲) مجله آینده ۳) روزنامه مرد آزاد ۴) روزنامه حبل‌المتین

۵۷- موفق‌ترین برنامه عمرانی دوره پهلوی از نظر بهبود شاخص‌های رشد کدام مورد بود؟

۱) سوم ۲) چهارم ۳) پنجم ۴) ششم

۵۸- کدام گزینه جزء دیدگاه‌ها و اقدامات حزب برادران شیراز نبود؟

۱) تلاش برای طرح و تصویب قانون منع فروش مسکرات در مجلس

۲) تلاش برای وارد کردن دروس دینی در برنامه درسی دانش‌آموزان

۳) انتشار کتاب‌های افکار جوانان و ابطال الباطل در رد دیدگاه‌های کسروی

۴) اتحاد و تجهیز متدینین استان فارس در برابر توده‌ای‌ها و دیگر مخالفان اسلام

۵۹- مهم‌ترین پیامد رحلت آیت‌الله بروجردی در مسئله مرجعیت در ایران چه بود؟

۱) تکثر مراجع، یافتن مرجع عام را دشوار ساخت.

۲) مرجعیت برای مدتی از قم به تهران منتقل شد.

۳) برنامه اصلاح ساختاری در حال اجرای حوزه تا دهه‌های بعد به تعویق افتاد.

۴) روشنفکران دینی به نقد آشکار و تند علیه مرجعیت و رفتار آن‌ها در قبال سیاست روی آوردند.

۶۰- نشریه «بعثت» در کدام شهر، دهه و با چه اهدافی منتشر شد؟

۱) تهران ـ ۱۳۳۰ ـ نشر تفکرات ضد بهائیت

۲) تهران ـ ۱۳۵۰ ـ ارائه رویکردی نوین در مسئله ولایت فقیه

۳) قم ـ ۱۳۴۰ ـ نشر مسائل انقلاب و تقویت رهبری امام خمینی (ره)

۴) قم ـ ۱۳۴۰ ـ تبیین فلسفه بعثت و تشریح ضرورت حکومت اسلامی

۶۱- محمدرضا شاه از ایجاد سپاه دین و مبلغان دینی چه هدف یا اهداف مهمی را دنبال می‌کرد؟

۱) جلوگیری از گسترش نفوذ روحانیان

۲) ترویج تفکر عدم سازگاری تشیع و فرهنگ نوین

۳) ارتقاء جایگاه سلطنت به شاه شیعه در جهان اسلام

۴) نشر قرائت غیرسیاسی از تشیع و تأکید بر وفاق اسلام و سلطنت

۶۲- هدف برنامه مهندسی اجتماعی حکومت پهلوی در سال ۱۳۵۳ در ارتباط با روستائیان چه بود؟

۱) ایجاد مناطق ویژه صنایع کشاورزی در برخی مناطق روستایی

۲) افزایش نفوذ دولت در روستاها از طریق برنامه‌های انقلاب سفید

۳) جمعیت‌زدایی مناطق دور از دسترس و پرجمعیت کردن مناطق نزدیک شهرها

۴) گسترش راه‌های روستایی به منظور دستیابی روستاهای دوردست به بازارهای شهری

۶۳- دولت ایران با چه استدلالی از پیوستن به تحریم‌کنندگان نفتی آمریکا و دیگر حامیان اسرائیل خودداری کرد؟

۱) نباید از نفت به‌عنوان ابزار سیاسی بهره‌برداری کرد.

۲) مسئله اسرائیل، مسئله عربی است و اعراب خودشان باید حل کنند.

۳) تحریم نفتی موجب افزایش قیمت‌ها و متضرر شدن اقتصادهای نوپا می‌شد.

۴) ایران در سیاست بی‌طرفی خود در منازعات منطقه‌ای پافشاری دارد و تمایلی به پیوستن به طرف‌های درگیری ندارد.

۶۴- کدام گزینه دربارهٔ «اصلاحات ارضی» درست است؟

۱) تجار خوش‌نشین به‌عنوان مالکان جدید جایگزین اربابان سابق شدند.

۲) اصلاحات ارضی خصلت اصلی نظام کشاورزی پیشین ایران را تغییر داد.

۳) اصلاحات ارضی تغییری بنیادی در روابط سنتی تولید روستایی پدید آورد.

۴) با مهاجرت گستردهٔ جوانان روستایی به شهرها از فشار بر کارگران کشاورز مقیم روستاها کاست.

۶۵- کدام گزینه مهم‌ترین پدیده اقتصادی دولت ایران در سال ۱۳۵۶ بود؟

۱) اعطای امتیاز به طبقات پایین جامعه و توزیع عادلانه درآمدهای نفتی

۲) افزایش هزینه‌های دولت و افزایش کسری بودجه دولت

۳) فرار سرمایه‌های خارجی از ایران

۴) مهار نرخ تورم سرسام‌آور

۶۶ کدام شخصیت برجسته دینی مخالف فکری و سیاسی کانون نشر حقایق اسلامی مشهد بود؟

۱) آیت‌الله حسین قمی ۲) استاد محمدرضا حکیمی

۳) آیت‌الله هادی میلانی ۴) آیت‌الله میرزا احمد کفائی

۶۷ «بیانیه اعلام مواضع ایدئولوژیک» برای علنی کردن کدام تصمیم صادر گردید؟

۱) تغییر مبارزه فعال سیاسی به مشی چریکی

۲) تغییر رسمی ایدئولوژی سازمان مجاهدین خلق

۳) رسمیت بخشیدن بر جدایی سازمان پیکار از چریک‌های فدایی خلق

۴) اعلام برائت از شوروی به‌عنوان امپریالیسم به‌وسیله گروهی از جوانان تندرو حزب توده

۶۸ انشعاب کدام گروه مهم‌ترین ضربه درون سازمانی حزب توده ایران محسوب می‌شود؟

۱) سازمان توفان ۲) سازمان انقلابی حزب توده

۳) حزب کمونیست کارگران و دهقانان ایران ۴) کنفدراسیون دانشجویان ایرانی خارج از کشور

۶۹ قانون معروف «از کجا آورده‌ای» در کدام مجلس و کابینه نخست‌وزیر تصویب شد؟

۱) بیست و چهارم ـ امیرعباس هویدا ۲) بیست و یکم ـ علی امینی

۳) نوزدهم ـ منوچهر اقبال ۴) هفدهم ـ محمد مصدق

۷۰- کدام‌یک از رهبران جبههٔ ملی بیانیهٔ سه ماده‌ای را پس از دیدار با امام خمینی (ره) در پاریس انتشار داد؟

۱) کریم سنجابی ۲) پرویز ورجاوند

۳) داریوش فروهر ۴) غلامحسین صدیقی

۷۱ کدام محقق ایران‌شناس از چشم‌انداز «نظریهٔ کنش گفتاری» به بررسی ویژگی‌های ساختاری و زبانی تاریخ بیهقی پرداخته است؟

۱) کلیفورد ادموند باسورث ۲) آدام متز

۳) جوئل کرمر ۴) مریلین والدمن

۷۲- **کدام متن تاریخی، حاوی نگاه‌های رسمی و هم غیررسمی به دورهٔ مظفرالدین شاه قاجار است؟**

۱) تاریخ نو ۲) افضل التواریخ ۳) حقایق‌الاخبار ۴) نامهٔ دانشوران

۷۳- **کتاب گمشدهٔ «تاریخ خوارزم» یا «المسامرة فی اخبار خوارزم» که مورد استفاده و وثوق بیهقی در نگارش تاریخ بیهقی بوده، از کیست؟**

۱) ابوسعید ابوالحی گردیزی ۲) جرفادقانی (ابوشرف ناصح)

۳) ابوریحان بیرونی ۴) ابونصر عتبی

۷۴- **رسالهٔ «تفضیل الاتراک علی سائر الاجناد» در چه دوره‌ای نوشته شده و در ستایش کدام سلطان بود؟**

۱) سلجوقیان ـ طغرل ۲) غزنویان ـ محمود

۳) سلجوقیان ـ آلپ ارسلان ۴) غزنویان ـ مسعود

۷۵- **از نگاه امام محمد غزالی، تاریخ در زمرهٔ کدام دسته از علوم قرار می‌گیرد؟**

۱) واجب ۲) مباح ۳) مکروه ۴) مستحب

۷۶- **کتاب تاریخ‌نگاری «نفثة المصدور فی فتور زمان صدور و صدور زمان فتور» تألیف چه کسی است؟**

۱) محمد بنداری ۲) عمادالدین اصفهانی

۳) ابوالرّجاء قمی ۴) انوشیروان بن خالد کاشانی

۷۷- **کدام‌یک از آثار زیر در قرن نهم هجری نگارش نیافته‌اند؟**

۱) روضات الجنان و جنّات الجنان ۲) تاریخ طبرستان و رویان و مازندران

۳) مطلع السعدین و مجمع البحرین ۴) تاریخ عالم آرای امینی

۷۸- **کدام مورخ براساس معیارهای عقل‌گرایی و تجربه‌اندوزی در تاریخ، روایت‌های مربوط به تاریخ و معجزات انبیاء را در تاریخ‌نگاری خود نیاورد و از قائلین تفکیک علم تاریخ از علم کلام بود؟**

۱) طبری ۲) بلعمی

۳) ابوعلی مسکویه ۴) حمزه اصفهانی

۷۹- **کدام‌یک از آثار تاریخی، تلخیصی از «جامع‌التواریخ» رشیدالدین فضل‌الله همدانی است؟**

۱) تاریخ گزیده ۲) تاریخ بناکتی ۳) نزهة القلوب ۴) تاریخ اولجایتو

۸۰- **در سنت طبقه‌بندی علوم توسط مسلمانان، «علوم اوائل» به کدام دسته از علوم گفته می‌شود؟**

۱) حدیث ـ فقه ـ کلام ۲) تصوف ـ منطق ـ هیئت

۳) تاریخ ـ سیره ـ انساب ۴) فلسفه ـ ریاضیات ـ طبیعیّات

۸۱- **تبیین و تفسیر هم‌زمان زمینهٔ تاریخی و زمینهٔ زبانی، در کدام نظریه مورد تأکید ویژه قرار گرفته است؟**

۱) تحلیل گفتمان فرکلاف ۲) هرمنوتیک قصدی اسکینر

۳) تحلیل هرمنوتیکی گادامر ۴) تحلیل گفتمان ون لیوون

۸۲- **نخستین‌بار کدام مکتب تاریخ‌نگاری به‌طور جدی بر خارج کردن احوال نفسانی از حوزهٔ پژوهش‌های تاریخی خرده گرفتند؟**

۱) آنال ۲) ویگ ۳) سوبالترن ۴) رمانتیسم

۸۳- **خطای «مغالطهٔ کنه و وجه» در تاریخ‌نگاری به کدام معنا است؟**

۱) به خطا در وقوع رویدادها، علل خنثی را دخیل نمودن.

۲) به خطا در مطالعات تاریخی، پهنانگری را اصالت دادن و از ژرفانگری غفلت نمودن.

۳) به خطا در وقوع رویدادها، امور سطحی و کم اهمیت را به‌جای علل بنیادی مبنا قرار دادن.

۴) به خطا در وقوع رویدادها، یک علت را مورد توجه قرار دادن و بقیهٔ علل اثرگذار را نادیده گرفتن.

۸۴- این تعریف از اصل علیت که «علت رویدادها سازوکاری است که در درون و میان پدیده‌ها وجود دارد.» متعلق به چه جریان فکری است؟

۱) تجربه‌گراها ۲) کارکردگراها ۳) مکانیسم‌گراها ۴) ساختارگراها

۸۵- خطای «آناکرونیسم» در مطالعات تاریخی چیست؟

۱) درک و فهم افراد از رخدادهای گذشته با معیارها و ارزش‌های زمانهٔ رخداد

۲) تسری و تعمیم دادن ارزش‌ها، باورها و تجربه‌های زمان حال به گذشته

۳) دخالت دادن تعصب‌های ایدئولوژیک در داوری‌های تاریخی

۴) برتری دادن ذهنیت بر عینیت تاریخی

۸۶- روش «نظریهٔ مبنایی» یا روش «معطوف به نظریهٔ زمینه محور و داده بنیاد» برای نخستین‌بار توسط کدام‌یک از جامعه‌شناسان زیر مطرح گردید؟

۱) ویلیام اسکیدرمور ـ زیگموت باومن ۲) گراهام آلن ـ جولیت کوربین

۳) بارنی گلیزر ـ انسلم استراوس ۴) ریچارد پالمر ـ آلفرد شوتز

۸۷- «تاریخ جایگزین» با تکیه بر کدام‌یک از علت‌ها به تبیین رویدادهای تاریخی می‌پردازد؟

۱) لازم ۲) کافی ۳) ناکازم ۴) لازم و کافی

۸۸- نخستین ایراد جدی به تعریف کلاسیک از اصل علیت توسط کدام متفکر طرح شده است؟

۱) رنه دکارت ۲) ایمانوئل کانت

۳) دیوید هیوم ۴) کارل گوستاو همپل

۸۹- اثر «تاریخ، متن و نظریه (مورخان و چرخش زبانی)» از کیست؟

۱) الیزابت ا. کلارک ۲) ژان فرانسوا لیوتار

۳) رولان بارت ۴) هایدن وایت

۹۰- خطای «احراز واقعیت به اتکای مرجعیت» در مطالعات تاریخی به کدام معنا است؟

۱) صحت داده‌های تاریخی به اعتبار فاصلهٔ زمانی راویان از رویداد تاریخی اعتبارسنجی گردد.

۲) صحت داده‌های تاریخی به اعتبار اعتقاد و باور مذهبی راویان ارزش‌گذاری شود.

۳) صحت داده‌های تاریخی براساس اعتبار منابع راویان ارزیابی شود.

۴) صحت داده‌های تاریخی براساس اعتبار راویان ارزش‌گذاری شود.